

วิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์

**SMOKING PREVENTION BEHAVIORS OF SECONDARY
STUDENTS, BENJAMARACHANUSORN SCHOOL**

นางสาวนันทิชา ภาชา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2550

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สุขศึกษา)

ปริญญา

สุขศึกษา	พลศึกษา
สาขา	ภาควิชา

เรื่อง พฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์

Smoking Prevention Behaviors of Secondary Students, Benjamarachanusorn School

นามผู้วิจัย นางสาวนันทิชา ภาษา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์อภิสรา นิตินธรรม, ค.ม.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ ชีรเวชเจริญชัย, วท.ม.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ น้อยสินธุ์, ศศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อัจจงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์

Smoking Prevention Behaviors of Secondary Students, Benjamarachanusorn School

โดย

นางสาวนันทิชา ฤาชา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สุขศึกษา)

พ.ศ. 2550

นันทิชา ภาษา 2550: พฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สุขศึกษา)
สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์อลิสา นิตธรรม, คม. 93 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จำนวน 813 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการทดสอบคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคว์สแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า พฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ ลักษณะที่พักอาศัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ต่อเดือนของบิดาหรือมารดา ความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัว อาชีพของผู้ปกครองนักเรียน สถานภาพครอบครัวของนักเรียน เหตุผลที่สูบบุหรี่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เหตุผลที่สูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญ .01 ลักษณะที่พักอาศัย รายได้ต่อเดือนของบิดาหรือมารดา สถานภาพครอบครัวของนักเรียน กับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญ .05 ความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัว อาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ทั่วไปในเรื่องของบุหรี่ ทศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการสูบบุหรี่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของการเกิดโรคจากการสูบบุหรี่ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากการสูบบุหรี่พบว่า ตัวแปรทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การใช้เวลาว่าง รายได้ในแต่ละวัน สถานที่หรือร้านค้าที่มีการจำหน่ายบุหรี่ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญ .01 ปัจจัยเสริม ได้แก่ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากเพื่อน แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากครู แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากผู้ปกครอง พบว่า ตัวแปรทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ .01

Nanticha Luecha 2007: Smoking Prevention Behaviors of Secondary Students, Benjamarachanusorn School. Master of Science (Health Education), Major Field: Health Education, Department of Physical Education. Thesis Advisor: Associate Professor Alisa Nitiham, M.Ed. 93 pages.

The purpose of this descriptive research was to study the factors which related to smoking prevention behaviors of Secondary Students, Benjamarachanusorn School. The sample groups were 235 students of Benjamarachanusorn School. The research instrument was the questionnaires, developed by the researcher, and their quality were tested and accepted, The data analysis was made by statistic for percentage, mean, standard deviation, Chi-square (χ^2 -test), Pearson's Product Moment Correlation Coefficient .

The major findings were as follows: The protective health behavior for smoking among the student was at a moderate level. Bio – social factors had significant relationship with self – protective behaviors from smoking at .01 level .While the family income factors had significant relationship with self – protective behaviors from smoking at .05 level. Predisposing factors, namely knowledge, and altitude towards self protective behaviors from smoking, perceived risk of smoking, perceived severity of smoking, perceived benefit add banners of self – protective behaviors from smoking, were statistically significant relationship at .001 level. Enabling factors such as leisure time spending, income spending, and accessibility had statistically significant relationship at .001 level. Reinforcing factors, namely the accessibility to information sources, the guidance from parents and factors a faculty had statistically significant relationship with self – protective behaviors from smoking at .01 level .

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยเป็นอย่างดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์อติลา นิตินธรรม ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วีระเวชเจริญชัย ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทั้ง 3 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำด้านวิชาการและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้งานวิจัย มีความถูกต้องและมีคุณค่าทางวิชาการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ ในการอนุเคราะห์สถานที่ในการ ทำวิจัย ขอขอบคุณ นายอรรถชัย วงษ์จูงและนายสุระชัย ยะเครือ ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำในการ ใช้สถิติเป็นอย่างดีจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ และ คุณแม่ เพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา เพื่อนร่วมงาน พี่ น้อง และทุกท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจ และ ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านกับผู้วิจัยอย่างดีตลอดมา คุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ขอมอบให้แด่ คุณพ่อ คุณแม่ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้มีความรู้จนถึงปัจจุบัน ไว้ ณ ที่นี้

นันทิชา ภาษา

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(2)
สารบัญภาพ	(4)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
การตรวจเอกสาร	8
อุปกรณ์และวิธีการ	44
อุปกรณ์	44
วิธีการ	48
ผลและวิจารณ์	50
ผล	50
วิจารณ์	64
สรุปและข้อเสนอแนะ	68
สรุป	68
ข้อเสนอแนะ	71
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	72
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม	79
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับการวิจัย	81
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	93

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของปัจจัยทางชีวสังคม	51
2	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามระดับความรู้ทั่วไปในเรื่องของบุหรี่	53
3	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการสูบบุหรี่	53
4	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของการเกิดโรคจากการสูบบุหรี่	54
5	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากการสูบบุหรี่	54
6	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามการใช้เวลาว่าง	55
7	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามรายได้ในแต่ละวัน	55
8	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามสถานที่หรือร้านค้าที่มีการจำหน่ายบุหรี่	56
9	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ	56
10	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากเพื่อน	57
11	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากครู	57
12	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากผู้ปกครอง	58
13	จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามระดับพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยชีวสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่	59
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำกับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่	62
16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเอื้อกับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่	63
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่	63

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการวิเคราะห์พฤติกรรมโดยอาศัย PRECEDE Model	35
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	42